

EN KORT SUMMERING OM STYRELSENS ROLL OCH ANSVAR

SGS-Studentbostäder
2025

Hans Gavin

F.d Auktoriserad revisor och
certifierad kommunal yrkesrevisor

Stiftelsens förvaltning- allmänt

- *En stiftelse skiljer sig från andra associationsformer då det bland annat inte finns några ägare/medlemmar att rådfråga eller få direktiv ifrån. Det är styrelsen som är det högsta beslutande organet i en stiftelse och som i princip fattar alla beslut, med beaktat av de undantag som kan framgå i stiftelseförordnandet eller då det strider mot stiftelselagen. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och kan också vidta åtgärder om styrelsen missköter sitt uppdrag.*
- *Styrelsen i en stiftelse kan inte heller be stiftarna att ändra eller förtydliga förordnandet efter det att en stiftelse bildats och fått egen rättskapacitet. Det är upp till styrelsen utifrån stiftelseförordnandet att tolka stiftarnas vilja och beskrivning av stiftelsens ändamål. Finns det oklarheter eller om ändamålet inte går att uppfylla kan styrelsen inte själva fatta beslut om ändringar. Är det mindre administrativa ändringar kan förordnandet tillåta att styrelsen fattar dessa beslut men huvudregeln är att länsstyrelsen såsom tillsynsmyndighet ska godkänna ändringar. Avser ändringen ändamålet måste en ansökan om permutation göras hos kammarkollegiet. Att få till förändringar av ändamålet är svårt då stiftarnas vilja uttryckt i förordnandet är starkt och huvudprincipen är att detta ska respekteras även om det finns svårigheter i att uppfylla.*
- *I en stiftelse är det stiftelseförordnandet och däri stiftarnas uttryckliga vilja som styrelsen och den enskilda styrelseledamoten har till uppgift att förhålla sig till och följa. Oftast har stiftarna vid bildandet också upprättat stadgar som mer i detalj beskriver stiftelsens verksamhet och hur styrelsen ska arbeta. Saknas det bestämmelser i förordnandet är det stiftelselagen som gäller, **se sidan 4**.*
- *Styrelsens ledamöter är att betrakta som sysslomän, **se nästa sida***

Stiftelsens förvaltning- syssloman

Styrelseledamöter betraktas som syssloman

- ▶ Definition syssloman: *En person med uppdrag att handha annans ekonomiska och rättsliga angelägenheter.*
- ▶ *Uppdrag: Ta till vara stiftelsens intressen*

Styrelseledamoten har att följa fyra principer

- ▶ **Tillsyns- och initiativskyldighet:**
  - ▶ Se till så att lagar och förordnandet följs. Styrelseledamoten ska vara väl insatt i stiftelsens verksamhet och dess risker/möjligheter för att kunna utöva sitt tillsynsansvar.
- ▶ **Lojalitetsplikt:**
  - ▶ Skyldighet att arbeta för förverkligande av stiftelsens ändamål och får därmed inte fatta beslut som är främmande för stiftelsens ändamål.
  - ▶ Utifrån stiftelsens förordnande arbeta för stiftelsens bästa. Lojalitetsplikten är långtgående mot stiftelsen och att uppfylla stiftarnas vilja. Lojaliteten ligger med andra ord inte gentemot det parti eller organisation som utsett dig till styrelseledamot.
- ▶ **Vårdplikt:**
  - ▶ Skyldighet att se till att stiftelsens egendom förvaltas på ett betryggande sätt och det får inte fattas beslut som kan vara till skada för stiftelsen. I vårdplikten ingår även att säkerställa att det finns betryggande kontroll av medelsförvaltningen.
- ▶ **Tystnadsplikt:**
  - ▶ Får inte berätta för någon utomstående vad som kan vara angeläget för stiftelsen att hålla konfidentiellt.

Stiftelsens förvaltning- stiftelselagen

Svarar för att stiftelseförordnandet följs

- ▶ Skyldigheten åvilar styrelsen individuellt men också som kollektiv.

Svarar för att förmögenheten är godtagbart placerad

- ▶ Får inte lämna penninglån till stiftaren, styrelsen eller den som företräder stiftelsen samt dennes närstående m.fl.

Svarar för att stiftelsen fullgör sin bokföringsskyldighet

- ▶ Svarar för förvaring av stiftelsens handlingar.
- ▶ Utser/entledigar styrelse (förordnandet kan innehålla andra regler)
- ▶ Kan själv avgå – meddela den som utsett ledamoten.
- ▶ Får inte bestå av enbart stiftaren eller stiftarna. Den som är underårig eller försatt i konkurs eller som har förvaltare kan inte vara styrelseledamot.
- ▶ Inom styrelsen skall en ledamot vara ordförande.

Övrigt

- ▶ Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter är närvarande. Förordnandet kan ha högre krav vid beslut.
- ▶ Skall föra protokoll- justeras och även skrivas på av ordförande.
- ▶ En styrelseledamot får inte handlägga frågor som rör avtal mellan honom och stiftelsen.
- ▶ Företräder stiftelsen och tecknar dess firma- kan utse annan företrädare.
- ▶ Har rätt till skäligt arvode (dispositiv- finns förordnanden som inte tillåter arvode).
- ▶ Utser stiftelsens revisor (dispositiv- finns förordnande som reglerar vem som utser revisor).

Styrelsens förvaltning –ansvar och arbetsuppgifter

För att styrelsen ska kunna utöva sitt förvaltningsansvar och uppdrag, gentemot stiftelseförordnandet och stiftelselagen, kommer här några områden som är viktiga att förhålla sig till:

- ▶ **Formalia-** årligen se över väsentlig formalia och att dessa efterlevs. Det kan handla om förordnandet, stadgar, lagar, avtal, myndighetsbeslut och gällande skatteregler/stiftelsens skattestatus.
- ▶ **Verksamhetsplanering/strategiska frågeställningar-** styrelsen ska leda och styra arbetet. Ett viktigt uppdrag för styrelsen är att ge verksamheten vägledning om mål och strategier för att nå dessa målsättningar.
- ▶ **Policy och riktlinjer-** ett sätt att vägleda organisationen är att besluta om policys och riktlinjer inom väsentliga områden. Det kan beröra personal, finans/placeringar, inköp/upphandling, investeringar, utthyrning, skatter och avgifter men också avseende exempelvis attestregler och regler för information och kommunikation. Det är viktigt att styrelsen tar del av och löpande uppdaterar SGS styrande dokument- såsom -Arbetsordning och arbetsprocess samt Arbets- och ansvarsfördelning mellan styrelse och VD.
- ▶ **Ändamålsenliga system-** för uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet, risker och lagar. Det är viktigt att styrelsen löpande, på styrelsemöte, följer upp exempelvis budget, verksamhetsplan/strategiska mål och ekonomi/likviditet men även tagna beslut.
- ▶ **Organisation och personalresurser-** har verksamheten en ändamålsenlig organisation kopplat till det uppdrag som stiftelsen har. Har personalen rätt kompetens, är utbildningssystemet ändamålsenligt, är lönesystemet rättvist och sker en uppföljning av arbetsklimat.
- ▶ **Budget-** stiftelsen behöver besluta om en budget för att planera och följa upp den framtida ekonomiska situationen. Det kan handla om resultat, likviditet och en budget för investeringar men också budgeterna följs upp.
- ▶ **Bokslut** –Varje år ska en årsredovisning och årsbokslut upprättas och läggas fram för styrelsen för undertecknande. Det är centralt att styrelsen förstår och är insatt i stiftelsens bokslutsprocess så att den uppfyller gällande lagkrav vad avser årsredovisningens innehåll, bokföring, god redovisningssed men också ger ett rättvis beskrivning av verksamheten. Det gäller även att säkerställa att årsredovisningen skickas in till tillsynsmyndigheten.

Styrelsens ordförande - särskild roll

Enligt SGS arbetsordningen och arbetsprocess

- Ordföranden i styrelsen skall tillse att erforderliga sammanträden hålles
- Ordföranden ansvarar för att genomföra sammanträdet på denna tid (3 tim) med en rimlig avvägning för fri diskussion.

Övriga viktiga uppgifter som bör ligga på ordförande

- Organisera och leda styrelsens arbete
- Tillse att styrelsen löpande uppdaterar sina kunskaper
- Bör tillse att styrelsen utvärderar VD eller verkställande ansvarig
- Kontrollera att styrelsens beslut verkställs samt verka för att styrelsen årligen utvärderar sitt arbete
- Löpande följa stiftelsens utveckling mellan styrelsemötena
- Fungera som stöd och diskussionspartner med VD
- Styrelsen fortlöpande får den information som behövs för att följa stiftelsens resultat, ställning, likviditet och utveckling
- Vara ordförande på styrelsemötena och att styrelsearbetet sker enligt gällande lagar och gott mötesskick (följa jävsregler)

Skadestånd enligt stiftelselagen

”En styrelseledamot eller förvaltare som vid fullgörandet av sitt uppdrag **upsåtligen eller av oaktsamhet orsakar skada** för stiftelsen ska ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom åsidosättande av föreskrifterna i stiftelseförordnandet, denna lag eller årsredovisningslagen.”
Stiftelselagen 5 kap. Skadestånd och straff

Övriga omständigheter som kan medföra skadestånd:

Ingen årsredovisning ÅRL 8 Kap 12 §

- Underlåtenhet att inge ÅR inom 15 månader från räkenskapsårets utgång.

Stiftelselagen 7 kap. Likvidation och upplösning

- Underlåtenhet att upprätta kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att stiftelsens tillgångar understiger summan av stiftelsens skulder.
- Vid underlåtenhet svarar styrelseledamöterna solidariskt för de förpliktelser som uppkommer.

Personligt betalningsansvar, skatter och avgifter

- Enligt Skattebetalningslagen
- Felaktiga, uteblivna skatteavdrag eller oriktiga uppgifter. Även skatter som inte betalas i rätt tid.
- Styrelsens betalningsansvar är personligt om det är uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Utfärdande av handling utan firmateckning

- Stiftelselagen 8 kap 4§
- *”Har styrelsen, förvaltaren eller någon annan företrädare för stiftelsen utfärdat en handling utan firmateckning och framgår det inte av handlingens innehåll att den har utfärdats på stiftelsens vägnar, svarar de som har undertecknat handlingen solidariskt för förpliktelsen enligt handlingen.”*